

בין המצרים (19)

יש עצה נפלאה כיצד להינצל מלשון הרע!

בצעירותי למדתי בישיבת סלבודקה. ראש הישיבה אז היה רבי אייזיק שר זצ"ל. בחורים היו באים להתייעץ איתו בנושאים שונים, והנה הגיע אליו בחור ושאלה בפיו: יש לי תאווה בלתי מרוסנת לדיבורים ולפטפוטים, וברוב דברים לא יחדל פשע' אני נכשל כל העת בדיבורים אסורים. רבי מה עלי לעשות? הביט בו רבי אייזיק במבט אוהב, והחל לשוחח איתו בנושא שונה לחלוטין: לפני שבועים היה אביך אצלי והתעניין בך. הוא עשה עלי רושם נפלא, התפעלתי ממנו מאוד. אני רוצה לשאול אותך שאלה: האם גם על אבא שלך יש לך תאווה לדבר לשון הרע? חלילה, משיב הבחור, לעולם לא אדבר רעה על אבי. אבל על אנשים זרים יש לי תאווה לדבר, ואיננו מסוגל לכבוש אותה. מדוע אינך חושק לדבר לשון הרע על אביך? תהה רבי אייזיק. פשוט מאוד, השיב הבחור, זה אבא שלי, אני אוהב אותו, וכיצד יכול אני לדבר עליו דברים אסורים? אם רק אשמע שמישהו מדבר עליו רעות, תנדוד עלי שנתי ולא אמצא מרגוע לנפשי. אם כן אמר לו רבי אייזיק, אתה עצמך נותן את העצה להימנע מדיבורים אסורים. מצות עשה מן התורה: **"ואהבת לרעך כמוך"**, אם תואהב כל יהודי באשר הוא, לא יהיה לך יצר הרע לדבר עליו לשון הרע.

ספר "יחי ראובן מועדים"

מגילת איכה

הענן שמנע תפילה כוונתיקין בעת החורבן

סכותה בענן לך מעבור תפילה (איכה ג.מד)

דבר נפלא כתב הגאון רבי יהונתן אייבשיץ בפירושו **"אלות בכות"**. ידוע דהמתפלל כוונתיקין, בעת הנץ החמה, תפילתו נשמעת, ואם כן, בעת החורבן היה להם להתפלל בעת הנץ החמה, ואז היתה מתקבלת תפילתם. אך הם לא יכלו לעשות זאת. ולמה? משום: **"סכותה בענן לך מעבור תפילה"** דהינו: שהקב"ה סיבב שיום החורבן יהיה יום מעונן, כדי שלא יצליחו לכוון תפלתם בשעת הזריחה, כי כבר נגזר עליהם שיחרב המקדש.

ספר "כמוצא שלל רב, בין המצרים"

בני ציון היקרים המסולאים בפז איכה לנבלי חרש

מעשה ידי יוצר. (איכה ד. ה)

כותב בעל **"בינה לעתים"**: בנוהג שבעולם ברוב המקרים, שאנשים, יותר שכספם וזהבם מתרבה, יותר לבם סר ואובדים המדות הטובות והמעלות המוסריות, כי כספם וזהבם מעורר את לבבם להמשיך אחרי התענוגות ולעזוב את המושכלות. ואילו בני ציון

בכוחה של כל תפילה להביא את הגאולה

תקע בשופר גדול לחרותינו ושא נס לקבץ גליותנו

כתב המסילות ישרים (פרק ט): ויתפלל תמיד על גאולת בני ישראל והשבת כבוד שמים לעילוי. ואם יאמר האדם, מי אני ומה אני? ספון שאתפלל על הגלות ועל ירושלים, המפני תפילתי יכנסו הגלויות ותצמח הישועה? תשובתו מצדו, כאותה ששנינו (סנהדרין לח.): לפיכך נברא אדם יחידי, כדי שכל אחד אומר בשבילי נברא העולם. וכבר נחת רוח לפניו יתברך, שיהיו בניו מבקשים ומתפללים על זאת, ואף שלא תעשה בקשתם מפני שלא הגיע הזמן, או מאיזה טעם שיהיה, הנה הם עשו את שלהם והקב"ה שמח בזה. כלומר, טעות היא לחשוב שאין בתפילות היחיד כח להביא את הגאולה. לעולם אין אדם יכול לדעת מה כוחה של תפילתו, ואם לא דוקא תפילה זו היא שחסרה בכדי להשלים את התפילות הנדרשות להבאת הגאולה, וכשם שבכל ענין וענין הוא צריך לחשוב שבשבילו נברא העולם, ושכל מה שקורה בעולם יכול להיות תלוי בו. כך גם בענין התפילה עליו לדעת שהקב"ה חפץ בתפילתו ושמח בה, ושיש בכוחה להביא את הגאולה.

ספר "ומתוך האור, בין המצרים"

ימי בין המצרים, ימים המסוגלים לגאולה

ימי בין המצרים, הם ימים של עבודה מעשית רוחנית, השייכת במיוחד לימים נוראים אלו. חז"ל אומרים (תענית ל:): כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בנחמתה. העבודה העצמית היא להרגיש את האבילות על החורבן. בשם האר"י ז"ל כתוב, שראוי לבכות אחר חצות היום, במצב הרוחני של כלל ישראל, והצער השכינה. הרבה אנשים משתתפים עם רגשות שמחה בחתונה, כל אחד מצטרף למעגל החוגגים, לעומת לוויית המת שבה רק קרובי המשפחה בוכים. מי שמרגיש קירבה מתעורר לבכי. וכך בימים אלו של אבילות על חורבן הקודש והמקדש, נבחן כל אחד, על מידת קירבתו אל הקדושה, מהי השייכות והשותפות שלו עם ישראל ועם הקב"ה. ובזה צריך לעבוד ולחזק את תחושת השייכות.

שלושה שבועות שבין י"ז בתמוז ותשעה באב, הם משך זמן אחד, שעבודה רצופה בו צריכה להוביל אל פסגת הימים, ליום טוב של ט' באב. **"כל המתאבל....זוכה"**. הזכות של האבילות, היא להגיע אל הפרי הצומח מהעבודה של הימים הגדולים הללו. בחז"ל איתא: שבתשעה באב נולד המשיח. אין זה תאריך לידה גרידא, אלא התכלית של עבודת האבילות.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "גלות ונחמה"

רצונו להתפיים. אם יושיט לי אבי ידו, אזי אדע כי הוא חפץ בי, ואגש אליו ואפייסהו. כך כנסת ישראל המכירה את גודל חטאיה, יראה להתקרב להשי"ת פן לא תתקבל תשובתו. לכן מבקשת היא: "השיבנו ה' אליך", הראה לנו אות לטובה כי תשובתנו רצויה, ואזי "ונשובה".

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות, איכה"

הלכה: איסור רחיצה בתשעה באב

הרחיצה אסורה בתשעה באב בין בחמין בין בצונן, ואפילו להושיט אצבעו במים אסור. ומיהו אם היו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה מותר לרחוץ להעביר הלכלוך, ולא יטול כל ידיו, אלא רק לפי הצורך להעביר הלכלוך. והעושה צרכיו מותר לו לרחוץ ידיו עד סוף קשרי אצבעותיו, וכן בנטילת ידים שחרית יטול ידיו עד סוף קשרי אצבעותיו. רב עובדיה יוסף ז"ל בספרו "חזון עובדיה"

פתגם: קוה לטוב ביותר, אך התכונן לגרוע ביותר

ספר "שמהלה"

חקירה: סתמא לשמה

אין צריך כלל מחשבה לשמה, או שסתמא האדם חושב שיהיה השחיטה לשם מה שהוא. (אבן האזל תפילין א-טו)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: יתום ולא חזן

יהודי ירושלמי התאונן לפני רבי שמואל סלנט: אבל אני בתוך שנים עשר לפטירת אבי ז"ל, אבל המתפללים בבית הכנסת אינם מניחים לי לעבור לפני התיבה. מדוע? שאל רבי שמואל. הם טוענים שקולי צורם וכי אני מאריך יתר על המידה. טפח לו רבי שמואל על כתפו ואמר: בני, לפי הדין הנך יוצא ידי חובתך באמירת קדיש בלבד, אמנם על ידי פטירת אביך נעשית יתום, אבל לא נעשית חזן.

ספר "חד וחלק חלק א'" (דף קצ)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן יואל, ויקטוריה שושנה בת ג'וירס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יאורה בת סופי לבנה עמנואל בן סוזן אזויה. **שלום בית**: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון**: יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל**: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת**: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעידו בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

היקרים לא כן נהגו, כי עם ה"פז" שהיה להם מסולאים משובחים ומהוללים היו. בפז, עם זהבם ופזם, כי השתמשו בו לצורך מושכלות ועבודתו יתברך. והוא מקונן על היקרים הללו: איכה נחשבה לנבלי חרש? איך אפשר וכיצד ייתכן שהמה יושפלו כל כך עד שייחשבו כנבלי חרש, כרשעים וכנוולים ויחד ידונו עמהם, והכאב גדול כפליים בידענו שזה: "מעשה ידי יוצר", מעשה ה' יוצרנו ובוראנו.

ספר "ברכת חיים" חלק ב'

תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך פקד עונך בת אדום גלה על חטאתיך (ד.כב)

בעת שיתמו העוונות, והזדונות תיכף יגאל הקב"ה את ציון ולא יוסיף לעכבה עוד בגלות. ואף שעדיין יהיו בידם חטאות, שגגות, מכל מקום יוכלו אותם חטאים להתמרק ולהתכפר לכשייבנה בית המקדש, ע"י הבאת קרבנות. ועל כן תיכף לכשיסולק חשבון העוונות, "לא יוסיף להגלותך". "לא יוסיף להגלותך" כעין מה שאמרו חז"ל: כל דור שלא נבנה בימיו בית המקדש כאילו נחרב (ירושלמי יומא א.א), כמו כן, כל זמן שלא נסתיימה הגלות ונגאלו ישראל ממנה, הרי זה כאילו בכל שעה ושעה הוא מגלה אותנו. אמנם כל זה ל"בת ציון", אולם אצל "בת אדום", אינו כן, כי תחילה "פקד עונך", על המזיד, אך גם לאחר שייתם חשבון המזיד תתבע גם "אל חטאתיך", על השגגות.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות, איכה"

אוי נא לנו כי חטאנו, ואין לנו היכן להתכפר!

נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו (איכה ה. טו) בפשוטו כוונת הפסוק על בית המקדש, נשקרא "עטרת ראשנו". וכן פירש באבן עזרא: 'בית המקדש מקום השכינה'. אמנם בירושלמי (סוף סוטה) אמרו, שכוונת הפסוק לעטרת חתנים שגזרו עליהם משחרב בית המקדש. אולם דבר זה אינו פשוטו של מקרא אלא רמז ואסמכתא לגזירת חכמים, ופשוטו של מקרא הוא בית המקדש ומקום השראת שכינה, שהוא עטרת ראשנו. אמנם יש להתבונן בדברי הפסוק, שהרי לכאורה עצם הדבר שנפלה עטרת ראשנו כבר די בזה כדי לומר: "אוי נא לנו", אם כן למה סיים הכתוב ומדגיש "אוי לנו כי חטאנו", שלכאורה הוא ענין בפני עצמו? בספרו "לחם דמעה" אמר על כך רבי שמואל די אוזידא תירוץ נפלא: בזמן שבית המקדש היה קיים מי שחטא היה יכול להתכפר בקרבן, אבל עכשיו שנפלה עטרת ראשנו "אוי לנו כי חטאנו", שהרי אין לנו איך לכפר. והוסיף שלשון "נא" הוא: "עתה עכשיו", דהיינו: שמעכשיו אין לנו איך לכפר.

ספר "כמוצא שלל רב, בין המצרים"

השיבנו ה' אליך ונשובה (ה. כא)

משל לבן שגער בו אביו וריחקו מעליו. באו ידידי הבן ואמרו לו: לך ופייס את אביך, נשקהו על ידו ויסלח לך. אמר להם הבן, הרי אבי רחק ממני ומנין לי לדעת אם

